Цана асобнага нумару 15 гр. Przesyłka opłacona ryczałtem.

№ 26 (77). Вільня, Субота 19 Сакавіка 1927 г. Год III

# СЯЛЯНСКАЯ НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сьвята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:
на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцау 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражэй.
Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі
ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

## Абшарніцкія настроі.

Некалькі раз мы ўжо падавалі на старонках нашае газэты аб тых эндэцкіх імкненьнях і жаданьнях, якія выяўляюцца цяпер у канстытуцыйнай камісіі, калі ідуць спробы зьмяніць выбарны закон да Сойму і Сэнату. Галоўную ролю ў гэтай справе іграюць эндэкі, ім-жа належыць і ўся ініцыятыва. Дзякуючы таму, што іх выразная большасьць, справа здавалася ішла наперад па іх шляху, ажно ізноў зазначаюцца зрывы.

На пачатку прапазыцыі аб зьмене пі эндэцкай направе выбарнага закону, калі зьявілася аж 4 праекты і калі ў хвалях яшчэ нічога было ня відна, дык партыйны антагонізм паміж буржуазнымі польскімі партыямі быццам адыйшоў дзесь у сьвет забыцьця. але-ж калі на практыцы выявілася, што ёсьць разыходжаньні ў іх праектах, дык цяпер ужо намеціўся раскол паміж самай буйнай буржуазіяй і самай шавіністычнай часткаю польскага соймавага прадстаўніцтва.

Прадстаўнікі буйнага капіталу вінавацяць эндэкаў, што яны мала ўрэзалі праву працоўнага народу. І праўда, паміж буйным польскім капіталам і абшарніцтвам і сьляпым, ашалелым шавінізмам ёсьць розніцы. Гэтыя розніцы галоўным чынам выяўляюцца ў тым, што шавіністы баяцца ў першую чаргу нацыянальных меньшасьцей, а буржуазія працоўных масаў. Дык вось чаму калі аб усіх зьменах у праектах аб выбарным законе, эндэкі, прадстаўнікі польскага шавінізму, трубяць як аб трыўмфах, аб тых праектаваных зьменах, якія яны асягнулі, дык хіенаўцы сыплюць на іх нападкі і вінавацяць у радыкалізме. Розныя хіены лічаць, што ня толькі астаецца роўнасьць і вольнасьць у эндэцкіх праектах, але-ж нават зусім няма ніякае розьніцы паміж старым законам і новым эндэцкім праектам. „Бо і далей голас бабы (гэтак пішуць газэты) з пад касьцёла, сьляпое, глухое і не пісьменнае будзе мець большае значэньне чым голас дацэнта з унівэрсытэту калі ён ня мае 30 гадоў“. Беручы пад увагу агульна-чалавечыя ўмовы істнаваньня, на наш пагляд, дык гэтак і павінна быць, бо дацэнт унівэрсытэту мае забясьпячэньне свайго жыцьця, дык яму трэба толькі працаваць, ну, а няшчасная асоба і мусіць падаць свой голас аб направе сваей гаротнасьці!?

На чым аснавана направа выбарнага закону? — пытаецца буржуазія ў эндэкаў і адказвае: — Паводле плянаў мае быць зьменшана лічба паслоў і сэнатараў.

„Гэтыя зьмены маюць гэтакае другараднае значэньне, што, калі грунтаваць на іх направу выбарнага закону, дык гэта знача ўжываць толькі рэклямы. Безсумліўна ёсьць у гэтых зьменах трохі забясьпечэньня ад напльву Украінцаў да Сойму. Але-ж гэтакае слабое і блядое забесьпачэньне, ці-ж можа быць выстарчальным?“ І далей, як пішуць газэты хіенаўскага лагеру, эндэцкі праект ня можа быць рацыянальным дзеля таго, што ён забясьпячаючы Сойм ад нацыянальных меншасьцяў, пакідае доступ польскаму працоўнаму народу. Па іх думцы трэба і гэта гэтак перарабіць, каб урадаваць мог толькі той, хто мае багацьце. А свае вывады буржуазія апраўдвае тым, што бедны чалавек не павінен браць удзелу ў кіраўніцтве і ўставадаўстве ў дзяржаве, дзеля таго, што яму няма чым апекавацца. Знача, мала таго, што яны маюць капіталы і іншыя сродкі, але-ж і ўлада павінна належаць толькі ім!...

Намечаны раскол сярод польскай буйнай буржуазыяйі шавіністычнай дробнай буржуазіяй, нас бязумоўна толькі цешыць, дзеля таго, што цераз хатнія спрэчкі можа яны меней будуць зьдзекавацца над намі.

На канчатак зазначу, што эндэкі ў сваей праграме згодна сваей ідэалёгіі ставяць наперад нацыяналізм, а пасьля гаспадарчы стан, а свора хіенаўская наперад ставіць гаспадарчы стан — багацьце, а пасьля ўжо нацыяналізм, дык вось гэта розніна паміж імі ў адносінах да польскага народу. Разумеецца, што калі справа ідзе аб нацыянальныя меншасьці, дык у кожным разе па гэтакім пытаньням паўстае паміж імі згода, бо ўсе яны імкнуцца да таго, каб нас зжываць з твару зямлі.

Але мы гэтаму не дамося.

## Міністар Чэховіч аб гаспадарчай сытуацыі.

На паседжаньні Сэнату ў часе разгляду бюджэту міністар скарбу п. Чэховіч сказаў прамову, ў якой паміж іншым адзначыў: „Бачым вялікую направу каротка тэрміновага крэдыту, але-ж у далейшым працягу зусім ня істнуе ў нас доўгатэрміновы крэдыт.

Пануе пагляд, што крыніцаю доўгатэрміновага крэдыту ў нас павінна быць дзяржаўны скарб. Да якое ступені гэты пагляд ня рацыянальны выразна гавораць цыфры, бо толькі на мэліярацыю трэба 5 міліярдаў зл. золатам.

Пасьля крэдытаў на разбудову патрэбнымі ёсьць крэдыты на направу гаспадарчага стану. Выкарыстаньне капяльняў нашых вымагае развіцьця камунікацыі. Неадложным пытаньнем зьяўляецца будова калеі Катавіцы—Гдыня, кошт якое аблічаецца на 228 міліёнаў зл. золатам. Далей п. міністар выказаў неабходнасьць злучэньня каналам вугальнага раёну з басэйнам Віслы“.

„На колькі справа крэдыту,—далей гавора міністар,—мае найважнейшае значэньне для нашай гаспадарчай направы і ўпарадкаваньня фінансаў, на толькі здабыць гэты крэдыт на заграні́чных рынках вымагае ад нас важкіх высілкаў“.

Дзяржаўны бюджэт на 1927—28 бюдж. год, па думцы п. міністра, ёсьць найболей ашчадным у параўнаньні з бюджэтамі мінулых гадоў. На колькі ня мае рацыі тая частка грамадзянства, якая жадае паніжэньня істнуючых падаткавых цяжараў і раўняючы бюджэтныя цыфры забывае аб спадку курсу грошай і зьмяншэньня яго закупнай сілы, на толькі ня можам адмовіць рацыі тым галасом, якія цьвердзяць, што рэдукцыя дзяржаўных патрэбаў дайшла ўжо да найдалейшай граніцы і што ўрад павінен заняцца направаю палажэньня дзяржаўных урадоўцаў. Для фінансава-бюджэтавай раўнавагі найважнейшае значэньне мае гандлёвы балянс. У земляробскім краю, якім ёсьць Польшча, гандлёвы балянс, перадусім залежыць ад ураджаю. У сувязі з невыстарчальным вынікам збораў у 1926 годзе, магчыма будуць непажаданыя рэзультаты гандлёвага балянсу ў некаторых месяцах.

На якой плошчы ўстабілізуецца злоты, гэта пытаньне становіцца што раз актуальнейшым. Ёсьць думкі аб парытэце 5,18“.

Як мы бачым з вышэй паданай прамовы п. міністра, дык гаспадарчая сытуацыя польскай дзяржавы зьяўляецца вельмі цяжкаю. Ясна, што патрэбных крэдытаў без заграні́чнай пазыкі Польшча не здабудзе, а цераз гэта тыя неадложныя і важныя пытаньні, якія маюць на мэце гаспадарчую направу будуць ляжаць пад сукном у п. міністра.

Але-ж рацыянальна п. міністар адзначыў, што дабыць крэдыты заграніцаю вымагае вялікай натугі. Найлепей аб гэтым сьведчыць апошнія захады аб пазыцы ў Амэрыцы. Дзе, калі даюцца грошы дык вымагаецца каб гэтыя грошы пашлі туды, куды пакіруе іх прадстаўнік амэрыканскіх банкіраў, які павінен быць у кіраўніцтве польскага банку, што вельмі не падабаецца сувэрэннаму польскаму ўраду.

Турбуючыся аб здабыцьці крэдытаў урад ставіць галоўным заданьнем направу палажэньня дзяржаўных урадаўцаў. Гэта таксама нядобрая адзнака, бо ўрад павінен перадусім рупіцца аб направе таго палажэньня чыё найгоршае. У параўнаньні палажэньня ўрадоўца і селяніна атрымаем нешта зусім процілежнае. Палажэньне селяніна ў шмат разоў горшае, чым палажэньне ўрадоўца, аднак-жа аб направе сялянскага палажэньня п. міністар нічога не гавора, а лепшаму палажэньню ўрадоўцаў прысьвяшчае асобую ўвагу.

Раўнавага бюджату аб якой гавора міністар ня мае рэальнага значэньня, тагды, калі гандлёвы балянс не пажаданы.

Дык вось, у гэтым уся тая „актуальнасьць“ курсу злотага, аб якой гаварыў пан міністар. Калі гэтак, дык злоты замест таго каб асягнуць парытэт 5.18, паляціць на Эвэрэст.

### СЯЛЯНЕ!

Аб усіх крыўдах, аб зьдзеках адміністрацыі і аб вашым жыцьці пішыце ў сваю газэту „Сялянскую Ніву“.

# З ГАЗЭТ.

### „Выразы няверы".

Пад гэтакім назовам „Kurjer Wileński" зьмясьціў артыкул, разглядаючы пратэсты беларускіх і ўкраінскіх паслоў у адміністрацыйнай камісіі Сойму проці прынятага гэтаю камісіяю 58 і др. артыкулаў, якія выразна скіраваны на правы нацыянальных меншасьцей да самаўраду.

„Біручы аб'ектыўна, — піша „Kurjer", — гэты (58) артыкул здаецца слушным. Трудна сабе прадставіць, каб дзяржаўны ўрадовец, апэруючы ў урадаваньні польскай моваі, падпісваючы ў тэй мове акты, ня ўмеў чытаць і пісаць папольску. Аднак-жа гэтакі суд быў-бы надта павярхоўны і ў першую чаргу грашыў-бы незнаёмасьцю тутэйшых умоваў".

Па нашай думцы, аўтар артыкулу надарэмна задаецца гэтакім пытаньням, бо ёсьць у нас, здаецца, языковыя ўставы, якія даюць права карыстацца ў валасных урадах беларускаю моваю, дык гэтакім чынам нават і аб'ектыўна арт. 58 праекту аб самаўрадзе, ня можа здавацца справядлівым і грашыў-бы не „незнаёмасьцю тутэйшых умоваў", а ломкаю тых уставаў, якія былі ўзаконены Соймам, г. зн. ломкаю языковых уставаў!..

Далей „Kurjer Wileński" піша:

„Нярэдкія ёсьць выпадкі, што ў воласьць, якая мае малы процант Палякаў і то пераважна асаднікаў, войтам бывае выбраны асаднік, хаця-ж адносіны паміж ім і тутэйшым беларускім і ўкраінскім жыхарствам астаюцца надта дрэннымі.

Пэўна, гэтакае палажэньне тутэйшага жыхарства здаволіць ня можа. Пратэст п. Яраміча ёсьць выказам апраўданай няверы, якую ўтрымлівае тутэйшы наш народ да польскіх уладаў. Пажаданы ў тым іншым 58 арт. пры асаблівым асьвятленьні ўмоваў на Ўсходніх Землях зьяўляецца надта небясьпечным у руках адміністрацыі, пры жаданьні адсунуць нямілых для яе тутэйшых элемэнтаў. Ёсьць гэта ў сутнасьці новае аружжа для аблягчэньня мэтоды „szykan", якую, на жаль, часта ўжывае наша адміністрацыя, у галоўнай меры эндэцкая".

Неяк сьмешна, гаворыцца, што: войтам бывае выбраны асаднік!... Гэтакіх выпадкаў няма, а калі гаспадарыць над гмінаю асаднік, дык не па выбару, а толькі па назначэньні старасты.

Як бачым з гэтых „выразаў няверы", дык „Kurjer Wileński" зразумеліі сэнс пратэсту, а прыгэтым робіцца неяк дзіўна, чаму гэта іх прадстаўнікі (яны здаецца блізкія да ўраду) ня робяць гэтак, як разумеюць!?

царквы лічыцца толькі на паперы, бо яе не шануе польскі ўрад і не прызнае праваслаўны народ, бяз волі якога яна абвешчана.

Прыдаючы вялікае значэньне падарожы мітрапаліта Дзяніса па замежах Польшчы, польскі ўрад думаў направіць крыўды — абедам, але-ж гэта нічога не паможа, бо калі гэтакімі спосабамі ўрад перацягне на свой бок духавенства, дык народ астанецца па другім проціленьным баку. Каб направіць крыўды, дык ня трэба абедаў, а неабходна перагледзець усю справу царкоўнасьці, нанова зьвярнуць тыя адабраныя царквы, якія некалі прыслалі да вуніі, але-ж цяпер зьяўляюцца праваслаўнымі; іх запраўдным гаспадаром ёсьць праваслаўныя.

### Яшчэ адна рада.

Польскі „Monitor" абвяшчае распараджэньне ў справе стварэньня пры міністэрстве публічнае працы адумысную электрычную раду, якая мае выдаваць апінію ў справах электрафікацыі краю і гаспадараваньня электрычнасьцю. Рада будзе складацца з 20 сяброў, некатрыя будуць зьяўляюцца прадстаўнікамі арганізацыяў, а некатарыя будуць назначаны.

### Проці міністраў манархістых.

Газэты пішуць, быццам на паседжаньне Сойму мае зьявіцца прапазыцыя аб выказе няверы для міністраў-манархістых Мэйштовіча і Незабытоўскага, якія засядаюць з вызваленцам міністрам Медзінскім. Дзіўная творацца справы на гэтым сьвеце. Манархізм і „Вызваленьне" гэта-ж дзьве процілежнасьці!

# З жыцьця пад Польшчай.

### Пасол Яраміч аб зьменах выбарнага закону.

Надовячы маршалак Сойму запрасіў да сябе старшыню Беларускага Пасольскага Клюбу пасла Ф. Яраміча на гутарку ў справе зьмены выбарнага закону.

Ёсьць ведама, пас. Яраміч выказаўся проці ўсіх польскіх праектаў зьмены выбарнага закону, і закончыў гутарку сказам, што як Палякі ня будуць зьмяняць выбарны закон усё-ж такі ня могуць зачыніць доступ прадстаўнікам Беларускага Народу ў парлямэнт.

### Урад і зьмена выбарных законаў.

Як падаюць газэты, дык адносіны ўраду да праектаў зьмены выбарнага закону, ёсьць у далейшым працягу нейкія патаемныя. Гавораць, быццам начальнік цывільнага габінэту прэм'ера п. Гжыбоўскі мае выехаць у Парыж, каб пазнаёміцца з француцкімі праектамі зьмены выбарных законаў і што Прэзыдыум Рады Міністраў вядзе нарады над спосабам зьмены выбарнага закону.

З другога боку выбітныя прадстаўнікі міністэрства ўнутраных спраў, якія павінны аб гэтым ведаць, катэгарычна заяўляюць, што ніякіх падгатаваўчых працаў няма, бо ўрад на тэта ня мае ніякіх поўнамоцтваў.

Дык здаецца, пішуць газэты, што праца канстытуцыйнай камісіі дае той пазытыўны вынік, што змусіць ўрад да дзейнасьці.

І вось гэтак таўчэцца вада ўжо праз нейкі даўжэйшы час. Ніяк не ўдаецца польскай буржуазіі найсьці спосабу, каб запанаваць у новым Сойме.

### Новы пратэст у адміністрацыйнай камісіі.

На паседжаньні адміністрацыйнай камісіі 15 г. сакавіка пасол Інзлер прачытаў дэкларацыю падпісаную ім ад імя Жыдоўскага Соймавага Кола і Кронінга ад Нямецкага Аб'яднаньня, у якой зазначыў, што: „далейшы ўдзел наш у працах камісіі ёсьць бязмэтны, бо толькі абцяжае нас тою адказнасьцю, якую мы на сябе за сваю працу ўзяць ня можам. Мы ўжо ня можам мець ніякага ўплыву на напраўку таго зла, якое ўжо створана і таго, якое гатуецца. Станоўка пратэстуем проці тэй працы, якую вядзе правіца і лявіца ў паразуменьні паміж сабою і пастанаўляем устрымацца ад далейшай працы ў камісіі пакідаючы адказнасьць таму, хто яе праводзіць".

Па злажэньні дэкларацыі вышэй азначаныя паслы пакінулі салю паседжаньня. Гэтакім чынам у камісіі асталіся толькі Палякі, бо славянскія меншасьці пакінулі адміністрацыйную камісію раней, аб чым мы падавалі ў № 23 „Сялянскае Нівы".

### Канфэрэнцыя ў справе ўсходніх ваяводзтваў.

12 г. сакавіка, ў міністэрстве ўнутр. справаў пад старшынствам мін. Складкоўскага адбылася канфэрэнцыя з віленскім, беластоцкім, палескім, навагрудзкім і валынскім ваяводамі. На канфэрэнцыі прысутны быў віцэпрэм'ер Бартэль. Таксама бралі ўдзел на канфэрэнцыі дырэктары дэпартамэнтаў міністэрства ўнутраных справаў.

Мэтай канфэрэнцыі было паінфармаваць цэнтральныя ўлады аб усестаронным сучасным палажэньні адміністрацыі на ўсходніх (г. з. белар. і укр.) землях. А таксама і аб палітычным і гаспадарчым палажэньні гэтых мясцін. Падрабязна абгаворваны былі адміністрацыйныя, палітычныя справы, стан бясьпечнасьці і гаспадарчыя пытаньні ўсходніх ваяводзтваў. Спэцыяльна разважана рад справаў, якія вынікаюць з найважнейшых патрэбаў жыхарства, як крэдытная акцыя, акцыя адбудовы і г. д. Шкада толькі што ня ведама ў якім сэнсе ўсё гэта разважана. Трэба думаць, што пасьля гэтае канфэрэнцыі ізноў нешта шкодная выявіцца для нас, бо каб з ранішалася на карысьць нам, ці хоць-бы каб было жаданьне да направы адносінаў, дык пэўна не рабілася-б гэта бяз нас.

Ці-ж можна зрабіць каму дабро не папытаўшы ў яго — ці ён згаджаецца на гэта?

### Аб чым яны рупяцца.

На паседжаньні Сэнату 12 г. сакавіка ў часе разгляду бюджэту прынята рэзолюцыя, якая заклікае ўрад перастаць зьвіваць (проста кажучы закрываць) школы польскія на крэсах, г. з. на нашых і ўкраінскіх землях. Як быццам і праўды нешта рабілася, як быццам і праўда польскія школы закрываліся. Пры гэтакіх настроях у заканадаўчых палатах нам астаецца тое самае, што было, але-ж разам з гэтым прыходзіцца дзівіцца на што было выдаваць языковыя ўставы; усё роўна яны нікога ні ў дзяржаве, ні за граніцаю, не ачараваліі не ачаруюць, а толькі сьведчыць будуць аб польскай дзяржаўнай несправядлівасьці! — Пэўна, што за гэтакія законы ніхто не заплаціць Польшчы, а Польшча дык праіграе на даверы.

### Польскі ўрад і праваслаўная царква.

Мітрапаліт праваслаўнай царквы ў Польшчы выехаў у Канстантынопаль, Бухарэшт і Белград у мэтах аддаваньня рэвізыты, а таксама яшчэ ўсё ў справах умацаваньня аўтакефаліі, г. з. незалежнасьці прав. царквы ў Польшчы ад маскоўскага патрыярха. У гэтым акце праваслаўным уладам многа памагаў польскі ўрад, бо перадусім яму і толькі яму гэтая незалежнасьць карысная. Але-ж сталася нешта зусім іншае, бо некаторыя царкоўныя дзеячы, а таксама большасьць праваслаўнага народу гэтае ўрадавае аўтакефаліі не прызнае, дзеля таго, што яна абвешчана не кананічным, г. з. не законным парадкам. Па тым законам, якія існуюць у праваслаўнай царкве — аўтакефалію можа ўстанавіць толькі зьезд ад духавенства і парахвіяў, але-ж гэта ня было зачынена, дык дзеля гэтага самага сучасная аўтакефалія ёсьць — фікцыйная. Разумеюць гэта і польскія ўлады і праваслаўнае вышэйшае духавенства, якое шукае замацаваньня гэтага акту, даволі фальшывым шляхам, дабіваючыся санкцыі іншых аўтакефальных царкоў. Дык вось, за гэтакую аканчальную санкцыю мітрапаліт Дзяніс і паехаў. Але-ж чаго гэты выезд варт, відаць ужо з таго, што абшарніцкае „Słowo" назвала яго „лавёслым этапам", а перад ад'ездам дэлегацыі міністэрства асьветы і рэлігійных справаў выдала афіцыяльны абед. У склад дэлегацыі ўходзяць прадстаўнікі ўраду; ведама нельга пусьціць самых авечак у шырокі сьвет, а то яшчэ натворыць глупства. Праваслаўная аўтакефалія гэта-ж яшчэ маленькае дзіцятка, якое патрабуе апекі! Толькі тое дрэнна, што гэтакая апека дорага каштавала праваслаўнаму народу ў Польшчы, які пазбавіўся царкоўных будынкаў і парахвіяльнай зямлі, які шмат дзе моліцца ў бараках, а Палякі маюць у тым месцы па два касьцёлы.

Ясна, што незалежнасьць праваслаўнай царквы лічыцца толькі на паперы...

### Эндэкі дамагаюцца рэфармаваць уставу Касы Хворых.

Узяўшыся за „направу" выбарнага закону і самаўрадавых уставаў і выказаўшы сваю нязадольнасць да творчай працы з тэндэнцыяй людадзства, эндэкі ўжо дамагаюцца рэфармаваньня ўставы Касы Хворых. Прынята рэзолюцыя адпаведная іх дамаганьням, але-ж падаюць аб гэтым „Dziennik Wileński" сумліваецца, ці прыхіліцца да іх праекту ўрад.

### Польская пазыка не ўдалася.

Рыская расейская газэта „Сегодня" зьмясьціла вестку з Нью-Іорка, што польская дэлегацыя пад павадырствам віцэ-старшыні польскага банку п. Млынарскага, якая вяла перагаворы ў Злучаных Штатах Паўн. Амэрыкі аб пазычцы, варочаецца ў хуткім часе ў Польшчу, не асягнуўшы ніякіх рэзультатаў. Няўдача тлумачыцца тым, што Польшча не згаджаецца дапусьціць таго кантролю, што хочуць падарыць Польшчы Амэрыканцы.

### Польскі Паляўнічы Клюб.

Польскі Паляўнічы Клюб у Варшаве, які належыць да ліку найболей арыстакратычных грамадзянскіх установаў у Польшчы, выдаў сьпісак сваіх пачэсных сябраў на 1927 год.

У ліку гэтых пачэсных сяброў находзіцца: маршалак сэнату п. Трамчынскі, быўшы рэгент князь Зьдзіслаў Любамірскі і інш. Але-ж пад № 1, у сьпіску друкаваным польскаю моваю, чытаем:

— Яго Імпэратарская Высокасьць Вялікі Князь Мікалай Мікалаевіч.

Частка польскіх газэтаў выступае за гэта проці Паляўнічага Клюбу.

Як відаць, дык Імпэратарская Высокасьць пахне паном польскім паляўнічым!

### „Głos Prawdy" аб Латвіі.

„Głos Prawdy" у артыкуле па пытаньнях аб латвійска-радавых адносінах, выступае з востраю крытыкаю проці міністра замежных справаў Латвіі Ф. Цэленса, гаворачы, што ён забыў аб удзеле польскае арміі ў барацьбе за вызваленьне Латвіі. Па думцы „Głosu Prawdy", Латвія зьмяніла запаведзі Мяэровіца аб непарушальнасьці згоды з Польшчаю. Як гавора газэта, дык і Польшча таксама стаіць на шляху ахаладжаньня польска-латвійскіх адносінаў.

Ня ведама толькі калі яны пол-лат. адносіны былі гарачымі, хіба тагды, як Студніцкі трубіў аб неабходнасьці адарваньня ад Латвіі і далучэньня да Польшчы нешта шасьці „польскіх" валасьцей, „акупаваных" Латвіяю?

# Як упісацца у Беларускі Сялянскі Саюз.

Падпісчык, які добра зразумеў, што Беларускі Сялянскі Саюз зьяўляецца партыяй, якая запраўды адважна бароніць інтэрэсы нашага сялянства, павінен неадкладна ўпісацца ў свой Саюз. З гэтае мэтай трэба паслаць у Цэнтральны Камітэт аткрытку (Вільня, Завальная 6—5) з просьбай прыслаць бляныкеты заявы і анкеты, інструкцыі і праграму.

# НАВІНЫ.

**— Выезд архіепіскапа Хвядоса.** Ад'еждажаўшага ў Варшаву архіяпіскапа Хвядоса праводзіў на вакзал п. В. Пятровіч, кіраўнік аддзелу рэлігійных справаў віленскага ваяводзтва.

Архіяпіскап Хвядос будзе заступаць у Варшаве мітрапаліта Дзяніса, які выехаў з візытаю да канстантынапольскага патрыарха.

**— Перасталіся.** Ваяводзкія ўлады зьнялі канфіскату з літоўскай часопісі „Życie Ludu", якая выходзіць у Вільні на польскай мове. Гэтая часопісь была канфіскавана камісарам на м. Вільню за артыкул „Бедныя авечкі", якім Літвіны моцна запратэставалі проці беспадстаўнага высяленьня іх ксяндза Шымашыса.

**— Канфіската „Нашае Волі".** Па загаду віленскага ваяводзтва канфіскаваны № 4 беларускае газэты „Наша Воля" за гэтакія артыкулы: 1) Інтэрпэляцыя ў справе адовы „Лігі абароны правоў чалавека і грамадзяніна; 2) Грамадзкая агэнпнасьць; 3) „Беларускі Дзень" (аб новай часопісі ў беларускай мове пад гэтакім назовам) і за 4) увесь аддзел карэспандэнцыяў з вёскі.

Адначасна арыштаваны рэдактар „Нашае Волі" Машара.

**— Да прыезду Ул. Жабатынскага.** У панядзелак, 21 г. сакавіка прыяжджае ў Вільню Уладзімер Жабатынскі, выдатны палітычны жыдоўскі дзеяч і пісьменнік.

Ул. Жабатынскі знаны і ў расейскай літэратуры, бэлетрыст і журналіст.

Сусьветная вайна шмат каму кінула надзею і лятункі аб лепшым жыцьці. Не абмінула гэта і Жыдоў. Паслухаўшы абяцанак Англіі Ул. Жабатынскі стварыў жыдоўскія легіёны і ваяваў за вольную жыдоўскую бацькаўшчыну — Палестыну, але-ж пасьля вайны сустрэла яго вялікае разачараваньне, бо на практыцы вышла гэтак, што Палестына вольнай, як гэтага хацеў Жабатынскі, не стала.

## Бальляда Працы.

Скора, ці ня скора,
Аднак трэснула запора,
Што вязьніла Працы дух...
І шырока на ўсе бокі,
А высока — пад ваблокі
Рынуў сьмела Люду рух.
Што за зьява?... Ўсе палацы
Мусяць кланяцца да працы,
Люд ідзе, а ў вуснах гром,
А прад Людам тут навокал
Кружыць страху чорны сокал,
А у дзюбе крыўд альбом.
Пане, гэта-ж ты упісаўся,
Ты на памяць люду даўся,
Пане, тут на карце кроў:
Табе люба спомніць гэта,
Як пісаў ты кожна лета
Соткай смачных бізуноў.
Пане, глянь, вось хмара Люду
Дачакалась часу-цуду
К табе ў двор ідзе гасьціць...
Не прымі, спусьці сабакі,
Вазьмі стрэльбу да атакі,
Пастарайся ня пусьціць!
Глянь, той самы лапаць, сьвіта...
І той самы дзед Мікіта
На чале Народу йдзе...
Не дрыжы, чаго пужацца,
Лепш мацней за стрэльбу ўзяцца
І адпор даць грамадзе.
Пане, глянь, вось хмара Люду
Пяе грозна „Не забуду!"
„Не забуду мора сьлёз!"...
Віджу ўжо палацу сына
Ты трасешся, як асіна,
Ты баішся тых пагроз...

*Фр. Грышкевіч.*

## Што дзеецца ў сьвеце?

### Агітацыя проці Польшчы ў Данцыгу.

У Тэгенгофе здбылося акружнае сабраньне нацыянальна-нямецкай партыі, на якой выступіў з прамоваю сэнатар Данцыга Зэгм. У сваей прамове сэнатар Зэгм надта востра атакаваў Польшчу. За ўсякія выгоды ў Данцыгу, які згодна міжнародных пастановаў мае нейкія супольныя справы з Польшчаю, адказнасьць, па славам сэн. Зэгма, падае на Польшчу. Сэн. Зэгм зазначыў, што толькі дзеля таго, што Данцыг змушаны быў мець гаспадарчыя супольнасьці з Польшчаю, папаў у гэтакае цяжкае гаспадарчае палажэньне.

У далейшым працягу прамовы крытыкаваў некарыснае паразуменьне папярэдняга ўраду Данцыга з Польшчаю. Паразуменьне з Польшчаю толькі пагоршыла гаспадарчую сытуацыю вольнага места Данцыга. Пекны назоў вольнасьці для Данцыга (прып. Рэдакцыі) мае толькі папяровае значэньне, бо аддаваўшы Данцыг ад Нямеччыны, паміма яго волі стварылі места дзе гаспадарыць сусьветная дзяржаўная буржуазія.

### Аб школьніцтве ў Верхняй Сілезіі.

Школьная справа на паседжаньні Рады Лігі Народаў 12 г. м. ўрэгулявана. Прынята польская тэза аб тым, што тыя дзеці, якія, пры запісі ў школу, прызнаюць сваей роднай мовай польскую мову, ня могуць прымацца ў нямецкую школу.

Адносна іншых катэгорыяў дзяцей, дык Рада Лігі Народаў пастанавіла, каб дзеці, на жаданьне польскіх школьных уладаў экзаменаваліся ў знаёмасьці нямецкае мовы і калі прызнаецца, што дзіця блага знаёма з нямецкаю моваю, дык павінна хадзіць у польскую школу. Гэтакі экзамен будзе адбывацца ў прысутнасьці нэйтральнагага рэчазнаўцы (прадстаўніка пабочнай дзяржавы).

Гэтая пастанова будзе выконвацца з пачаткам новага школьнага году.

Для Польшчы гэта мо' перамога, але-ж для свабоды грамадзянства, дык маленькія кайданкі; як-жа іначай назваць гэта, калі грамадзянін ня мае права вучыць сваё дзіця як захоча?

### Барацьба ў Мароку.

„Petit Parisien" паведамляе з Рабату, што ў часе барацьбы з паўстанцамі, якія зьявіліся на францускую частку Марока з гішпанскай, забіты адзін маёр і адзін паручнік францускай арміі. Паўстанцаў было забіта і ранена (разам) 40 чалавек.

### Заканчэньне сэсіі Рады Лігі Народаў.

Старшынёю паседжаньня Рады быў намецкі міністар замежных справаў Штрэзэман. Дык ясна, што ён падняў пытаньне аб выдаленьні антантаўскага войска з Саарскай вобласьці. Як ведама, дык пасьля сусьветнай вайны пераможцы Немцаў пераможцы занялі некалькі багатых нямецкіх вобласьцей, як залог за контрыбуцыю, якую Немцы мелі выплаціць. Цяпер заплата кантрыбуцыі неяк злагоджана; Немцы хацелі-б, каб акупацыйнае войска ачысьціла іх вобласьці, але-ж гэта не падабаецца Францыі, якая апіраючы спрытна вэрсальскім трактатам утрымлівае ў сваіх руках Саарскую вобласьць. Дык вось, гэтак пагутарыўшы аб гэтым і фактычна нічога не стварыўшы, адклаўшы тэрмін апрацоўкі статуту для Сыры, сакавіковая сэсія Рады Лігі Народаў закончылася.

Толькі ўжо пасля паседжаньняў, калі Штрэзэман і Брыян аглядалі ў Жэнэве аўтамабільную выстаўку, дык паўстала моцная спрэчка паміж імі аб прыгоднасьці францускіх і нямецкіх аўтамабіляў. Пераказваючы гэты факт „В. С. am Mittag" дабаўляе, што абодва міністры ў палітыцы зьяўляюцца бязсумлённымі пацыфістамі (тварцамі супакою), але-ж у аўтамабільных справах, дык ярымі шовіністымі.

### Паварот Бірка.

Былы эстонскі пасол у Маскве Бірк, які перайшоў да бальшавікоў на службу, адрокшыся пасады і паўнамоцтваў эстонскага пасла, прабыўшы нейкі час у Расеі, няведама па якіх прычынах уцёк з Рад. Расеі ізноў у Эстонію.

Бірк эстонскім урадам арыштаваны і сядзіць цяпер у вастрозе. Пэўна што яго будуць судзіць як здрадніка.

### Сьмерць прэзыдэнта Латвіі.

Прэзыдэнт латвійскай рэспублікі Чакстэ памёр 14 г. сакавіка.

### 77 ўгодкі Масарыка.

Гэтымі днямі чэхаславацкі прэзыдэнт Масарык сьвяткуе 77-ыя ўгодкі свайго жыцьця. Дзень нарадзінаў Масарыка быў вялікім сьвятам ува ўсей Чэхаславаччыне, што сьведчыць аб вялікай пашане да свайго заслужанага тварца незалежнай чэхаславацкай рэспублікі. Адначасна і чэскія калёніі па ўсім сьвеце на гэтае сьвята адбывае сходкі, ладзяць канцэрты і г. д. Мераю пашаны, сымпатыі і папулярнасьці, якую прэзыдэнт Масарык мае ў шырокім сьвеце, можа паслужыці факт, што з прычыны 77-х угодкаў нарадзінаў Масарыка прысьвяціла яму артыкулы прэса рожных дзяржаваў, як: Нямеччыны, Аўстрыі, Швайцарыі, Італіі, Югаславіі, Францыі і інш. У розных мясцох адбыліся на яго чэсьць, сьвяточныя сабраньні, канцэрты і г. д.

Гэтую вялікастную папулярнасьць паміж сваімі і чужымі прэзыд. Масарык заслужыў тым, што ён зьяўляецца запраўдным дэмакратам, для якога высокія ідэі агульнай роўнасьці і нацыянальнай раўнапраўнасьці ня пустыя гукі, але-ж рэальная праграма дня, што ў жыцьці чэхаславацкай дзяржаўнасьці выявілася назытыўнымі пасьпехамі.

За 8 гадоў свайго істнаваньня невялікая Чэхаславаччына патрапіла ўмацавацца і скансалідавацца найлепш з усіх нова паўсталых дзяржаваў. У гэтым—значная заслуга Масарыка, бо ён заўсёды разумеў і з усіх сіл памагаў якнайшырэйшаму разьвіцьцю маральна-духовых сіл і матэр'яльнага дабрабыту народаў чэхаславацкай дзяржавы.

Ня меншую пашану заслужыў Масарык і ў нас Беларусаў, як галава дзяржавы, якая дае магчымасьць укусіць салодкасьць вышэйшай адукацыі нашым грамадзянам пазбаўленым гэтага ліхой доляй на Бацькаўшчыне.

Чэсьць Масарыку і пашана!

### Запасы збожа ў Літве.

Літоўскае статыстычнае бюро разаслала анкету, у мэтах даведацца ці хопіць Літве збожжа аж да новых збораў ураджаю.

Да дня 1 лютага г. г. атрымана 1058 адказаў, з якіх вынікае, што таго збожа, якое ёсьць хопіць на 8, 6 месяцаў.

А помніцца, як горка плакаў над літоўскай бязхлебіцай яшчэ неяк увосень той „Kurjer Wileński", які падае цяпер гэтую добрую для Літвы вестку?!

### Немцы будуюць масты і дарогі ў Літве.

Літоўскае міністэрства камунікацыі аддало будову 170-ці мастоў на шасейных дарогах адной нямецкай фірме.

Уся будова павінна быць закончана ў працягу аднаго году.

Ну а ў нас як? — Здаецца што польскі ўрад умее браць толькі падаткі, але каб што пабудаваць, дык на гэта не мастак!

### Францускія дыплёматычныя архівы.

З Парыжа паведамляюць, што францускай Ліга праў чалавека, якая ў працягу цэлага раду гадоў дамагалася апублікаваньня ўсіх францускіх дакумэнтаў адносна сусьветнае вайны, ізноў зьвярнулася да Брыяна з дамаганьнем аб бязумоўным апублікаваньні ўсіх францускіх дыплёматычных архіваў. Ліга паказвае на Нямеччыну, Аўстрыю, Расею і часткова на Англію, якія ўжо дакуманты сваіх дыплёматычных канцэлярыяў апублікавалі ў той час, як Францыя ўсё яшчэ адхіляецца ад гэтага.

### Італія і Балканы.

Былы албанскі міністар-прэзыдэнт Фан-Нолі адправіў з Вены ў Жэневу Радзе Лігі Народаў тэлеграму ў якой заяўляе, што італьянска-албанская згода зьяўляецца правакацыйным вызавам новай вайны на Балканах. Раней ці пазьней балканскія народы павінны будуць выступіць у абароне сваей свабоды, што будзе азначаць новую вайну ў Эўропе.

Албанскі народ пытаецца ў Лігі Народаў: ці дазволіць яна аднаму са сваіх сябраў правацыраваць вайну? Калі, — канчае Фан-Нолі, — Ліга Народаў адкажа на гэтае пытаньне моўчкі, дык балканскія народы павінны будуць лічыць, што Ліга адказалася ад сваей місіі—быць апякуном агульнага супакою і зьмяніла сьцяг Вільсона на чорную фашыстоўскую кашулю Мусаліні.

### Урад захварэў грыпай.

З Белграду паведамляюць, што некалькі міністраў Югаславіі на чале з прэм'ерам Узуновічам захварэлі грыпай.

### Выпадкі ў Кітаі.

„Westminster Gazette" падае з Шанхаю, што амэрыканскія і ангельскія грамадзяне заклікаюца пакінуць Нанкін, дзеля таго, што Нанкін займуць кантонцы. Кітайскія буржуазныя ўлады ў Шанхаю ўстанавілі надзвычайныя суды.

### Японія і Кітай.

Японскі міністар замежных справаў заявіў, што Японія ня мае на думцы звярачаць Кітайцам сваіх канцэсіяў. Міністар дадаў, што ня лічыць патрэбным уносіць прапазыцыю аб пасрэдніцтве Японіі ў спрэчцы паміж паўднёвым і паўночным Кітаем.

Японскі ваенны міністар сказаў, што Японія яшчэ не праектуе высылкі свайго войска ў Шанхай, толькі японскі ўрад мае намер павялічыць на 400 чалавек японскі гарнізон у паўночным Кітаі.

# Рэкорд маны.

П. Антоні Луцкевіч у № 3 „Нашай Волі" падаў гэтакую вестку аб скандале ў яго рэдакцыі з Мамонькаю: „Сьледам за паўлюкевічаўскім „Беларускім Словам" і сельсаюзьніцкай „Сялянскай Нівай" эндэцкія газэты падалі ілжывую (?) вестку аб здарэньні ў рэдакцыі „Нашага Голасу". Чытачы ўжо ведаюць у чым тут справа, дык нам астаецца толькі сьцьвердзіць, што гэтая вестка п. Луцкевіч ёсьць „маленькае" перакручваньне факту, дзеля таго што мы аб скандале ў рэдакцыі падалі 2-га г. сакавіка, а эндэцкія газэты 27 лютага г. г., дык ясна, што час пазад ня ідзе, знача ня можа быць ніякае мовы каб у гэтым ішлі эндэцкія газэты. сьледам за намі. Гэты „маленькі" факт луцкевічаўскай маны па сутнасьці зьяўляецца надта характэрным. Характэрным дзеля таго, што п. Луцкевіч, які тэорэтычна гэтак горача кахае працоўны народ, на практыцы падносіць яго душы манліву спажыву. Дык няхай гэта зразумеюць працоўныя масы і гэтыя „маленькія" факты луцкевічаўскай маны, важаць на вялікую вагу! Пэўна, што той, хто абманвае ў малым ня можа быць справядлівым і ў вялікім. А гэтым вялікім і ёсьць тая барацьба якую мы вядзём за нацыянальнае адраджэньне і вызваленьне Беларускага Народу. Ці-ж верным ёсьць у гэтым п. Луцкевіч? — Сьведчаць тыя яго натугі апраўдаць дэфэнэншчыка пасла Ваяўудзкага, якія ён праявіў у часе суду над Ваяўудзкім.

— — — — — — — — — — — — —

Дзеля таго, што Луцкевіч ужо аж надта адзначаўся сваею выцятнасьцю паміж усякіх брахуноў, дык клюб іх, ходзяць чуткі, хоча каранаваць Луцкевіча на Караля маны. Нечага казаць, пабіў добры рэкорд!

# Беларуская лекцыя.

У нядзелю, 13 г. сакавіка, у памешканьні Бел. Інстытуту Гаспадаркі і Культуры адбылася лекцыя аб будаўніцтве на Беларусі, якую ў вельмі прыгожых словах, адчытаў інжынер Л. Дубейкоўскі, ілюструючы лекцыю сьветавідамі. Гэтая лекцыя зьяўлялася працягам тэй лекцыі, якая адбылася 6 г. сакавіка, але — калі ў папярэдняй лекцыі паважаны лектар азнаёміў аўдыторыю з гістарычным будаўніцтвам беларускай вёскі, праналізаваўшы яе поступ і нястачы, падаючы способы паляпшэньня, дык у гэтай сваей лекцыі пав. лектар прадугледжываў некалькі праектаў новага будаўніцтва, тасуючы іх да новых умоваў і намечаных пэрспэктываў сялянскага жыцьця.

Па думцы пав. лектара, зямельная рэформа мусіць быць зьдзейсьнена, галоўнаю мэтаю якое, паміма прырэзкі зямлі, ёсьць — камасацыя, ці лучэньне сучасных шнуркаў і асобных кавалкаў зямлі ў адзін агульны кавалак.

У сувязі з гэтым наша вёска будзе разселяна на паасобныя асады, але-ж гэтакая абсалютная раскіданасьць, па думцы лектара, можа быць для практычнага жыцьця ня зусім прыгодная, а дзеля гэтага, пав. лектар выставіў плян, згодна якога можна на чатырох вуглох чатырох кавалкаў зямлі пабудаваць сялібы, дык гэтакім чынам, будзе кожная гаспадарка адна ад другое незалежна, маючы некаторыя супольнасьці напр. студню і х. д. Паміма ідэальнасьці і эканамічнасьці, гэты праект мае на мэце і тыя добрыя староны, што — гэтакая сяліба ня будзе абсалютна адасабляць сялянскія гаспадаркі да пэўнай ступені будзе ўтрымана лучнасьць, якая надта патрэбна, паміж малымі сялянскамі грамадкамі.

Што тычыць самага будаўніцтва, дык лектар, сканструктаваў тры пляны сялянскае хаты, аблічаныя для бяднейшай, сярэдняй і багацейшай гаспадаркі. Розьніца паміж імі выяўляецца толькі ў тым, што сярэдняя гаспадарка мае большую хату, а багацейшая, дык яшчэ большую. Што тычыцца структуры, дык яна ўва ўсіх плянах аднолькава.

Апрацоўваючы гэтыя пляны, як адзначыў пав. лектар, ён трымаўся старадаўнае беларускае структуры, якое нам зайздросьцілі і ўсходнія і заходнія суседзі.

Каб пабудаваць эканамічна хату, такую дзе бы селянін мог жыць з нейкім малюсенькім падабенствам на культуру, каб захаваць і ўтрымаць „беларускасьць" у будаўніцтве, дык, у плянах інжынера Дубейкоўскага мы ўгледзелі аднаўленьне таго, што неяк ужо заміраe. Гэта знача — будаваць хату па гэтакай структуры, якая мае выгляд двух павярхавага будынку, пры чым: паверх, які месьціцца на гарэ, пад страхою, прызначаны для адпачынку, нагул для пазапрацоўнага жыцьця селяніна, тагды, як уся дамашняя праца і прылады да яе месьцяцца на нізе.

Не памінуў паваж. лектар і местачковага інтэлігэнта, апрацаваў і для яго плян і вонкавы выгляд памешканьня, у якім захаваўшы той самы стыль будынку, адрожніў ад сялянскае хаты толькі тым, што яшчэ пашырыў вымер і ўнутраныі падзел прыстасаваў да вымаганьняў жыцьця інтэлігэнта, якім можа зьяўляцца: доктар, адвакат, аграном і г. д.

У сучаснасьці інж. Дубейкоўскі працуе над пляна́ві і структурай грамадзкіх будынкаў, як школы, народнага дому і г. д. і калі апрацуе, дык абяцаў прадманстраваць іх.

Пры чытаньні сваіх лекцыяў інж. Дубейкоўскі выявіў сваю любоў да беларускай культуры і бязумоўную, да падрабязнасьці, веду аб абставінах і ўмовах, нашага сялянскага жыцьця.

*Мэтода.*

# Да нас пішуць.

### Робяць нас зладзеямі.

(Радашковічы, Маладэчанскага пав.).

Вось мае вы браточкі, Беларусы, робяць нас зладзеямі. Гэта было так: быў я на рынку, ажно віджу стаіць прэзэс Macierzy Szkolnej з аднэй асобай і гавора да яе так: Ведаеце, гэтыя Беларусы пакралі ў нас з „мацежы" кніжкі і занясьлі ў сваю бібліатэчку. Мне аж у сэрцы закалола пачуўшы гэта, што нас бедных Беларусаў робяць зладзеямі. Дзякаваць Богу маем свае кніжкі, ён гэта злосьць, што бывала заходзяць у „мацеж школьную" браць кніжкі, і ўсё-такі былі сябры, ад якіх брала сяброўскіх 50 гр. і за кніжкі 30 гр. А цяпер, як адкрыўся ў Радашкавічах Гурток Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры і заклалі бібліатэчку; усе пакінулі хадзіць у „мацеж школьную". Я аднаго разу зайшоў у „мацеж школьную", прышоў, нікога няма, стораж сядзіць адзін і двух хлопчыкаў гулялі ў domino. Я заварнуўся і пайшоў у Гурток Інстытуту. Як прышоў я ў Гурток, бачу ажно поўна маладзёжы; мне адразу павесялела, я падумаў: вось дзе рай. Як ня было Гуртка ў Радашковічах і бібліатэкі, хадзіш бывала па вуліцы як няпрытомны, а цяпер як прыдзе вечар ужо знаеш зайсьці павясяліцца пачытаць газэту, пазнаць што ў сьвеце дзеіцца. Няхай што хочаць гаварыць на нас, а мы, браты Беларусы, будзем дзяржацца роднай мовы.

Няхай жыве Інстытут!

Няхай жыве родная мова.

*Кучаравы.*

### Усюды дзяруць.

(Новая Вёска, Нясьвіскага пав.).

У Гарадзенскай парахвіі ёсьць пастыр, які мае шмат зямлі і лесу. У Новай Вёсцы, тэй самай парахвіі 17.I.27 г. здарыўся пажар. Пагарэла 6 жыхароў, у тым ліку і небагаты Лаўрын Коржык. Згарэла у яго ўсё чыста, астаўся ён з жонкай і дзяцьмі толькі як стаяў. Не перанёс Коржык бяды захварэў, дый скора памёр. Засталася па ім удава з 7-мі дзяцьмі, бяз куска хлеба. Паслала ўдава аднаго чалавека да пастыра згаварыцца аб пахаронах. Духоўнік даведаўшыся ў чым справа, зажадаў ад удавы 5 пудоў жыта за пахароны. Але дзе-ж ёй гэта было ўзяць? Паехала яна сама да пастыра, кінулася яму ў ногі стала прасіць-маліць, каб зьлітаваўся. Відаючы гэта папіха кажа: Вы служыкі толькі і намагаеце плачам, а не плаціце. Дык вось посьле гэтай прамовы згадзіўся поп на тры пуды. Але дзе ўзяць і гэта для беднай пагарэлай удавы?

Беднаму чалавеку дык і пасьля сьмерці цяжка.

*А. Сініца.*

### Яшчэ аб коопэратыве.

(Лыскава, Ваўкавыскі пав.).

У № 10 „Сял. Нівы" я ўжо пісаў аб польскім коопэратыве ў Лыскаве, пры гэтым даказваў яго нахіл да ўпадку. Цяпер вось магу ізноў падзяліцца новымі данымі аб гэтым коопэратыве. Хоць гэта будзе не навіна, але-ж усётакі не пазбаўлена цікавасьці. Справа ў тым, што загадчык коопэратыву „сьветлай памяці" галілеец Гэрлік ці пратаргаваўся ці „эдэфраўдаваў" нешта значную колькасьць грошай.

Прышлы польскі элемэнт апанаваў усе галіны нашага жыцьця, і на нейкім чартоўскім звычаі, толькі тое і робіць, што крадзе ды крадзе: або дзяржаўныя, або грамадзкія грошы. Гэты, мо' ўжо тысячны прыклад, наводзіць нас на адпаведныя вывады.

*Скарга.*

# З жыцьця Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры.

### Бібліатэчка-чытальня ў Вольнай.

У в. Вольна, Баранав. пав. Гурток Інстытуту залажыў бібліатэку-чытальню ў доме А. Шчэновіча.

Бібліатэка адчынена штодзень ад 7 да 9 гадзіны вечара.

Сябры Гуртка за карыстаньне нічога не плацяць, несябры аплачваюць 25 гр. у месяц.

**Урад Гуртка Інстытуту.**

# НАШАЯ ПОШТА.

**М. Букатцэ.** Карэспандэнцыю зьмесьцім, верш ня зусім добра зложаны.

**С. Пяюну.** Газэту пасылаем бацьку ўвесь час. Напішыце на пошту паведамленьне, каб не перадавала газэты іншым толькі падпішчыку.

**Чапанісу** — на 10 экзэмпл. пасыл. газэту для прадажы.

**Дзядзьку Косьцю, Бяздольнаму, Квактуну, Іваноўскаму і Гарэліку** — карэспандэнцыі атрымалі па магчымасьці зьмесьцім.

**Амельяновічу І.** — Газэту пасылаем акуратна, дамагайцеся ад пошты.

**Будзьку В.** — Газэту пасылаем Вам.

**Зыдару Зараку.** — Нагароду паслалі.

**Тананку Ц.** — Праграму, Гістр. і заявы паслалі.

Гамолку А., Драгуну Ул., Чубрыку Ул., Чубрыку Яз., Карольку А., Чубрыку Д., Анішчыку Я., Шкулену Ів., Бароваму Ів., Майсейчыку С., Барташуку Ф., Гарбачу — пробры нумар паслалі.

Чурылку К., Якубу Богушу, Чаплюку П., Дзігелю К., Гальгу М., Сакальскаму П., Кулешуку В., Краўцу К., Коту С., Крыштопчыку, П. Каленіку, Гайсу П., Зеляпеўскаму К. — газэту пасылаем.

### Дасталі ад:

Мікалая Бунара — 8 зл. 30 гр., Коўчанка Янкі — 3 зл., Годзелкі Паўла — 1 зл. 50 гр. Гунькі Канстанціна, Шэйбака Івана, Лабунькі К. — па 4 зл.

Елабавай Палагеі, Сачука А., Марціновіча К., Заблоцкага М., Калі-оўскага Б., Сьцяпанчыка Б., Ігнатчыка А. — па 1 зл.

# Куток сьмеху і сатыры

### Правіддлова.

(Ля касы выстаўкі абразоў).

— Калі ласка, паў-білету.

— Як гэта? Дык жа-ж пан дарослы мужчына?

— Яно гэтак, але я на адно вока ня бачу.

### У школе.

Вучыцелька (старая): „Які гэта час: я прыгожая?"

Дзеці хорам: „прошлы час!"

### Вытлумачыў.

Што чуваць панна Зося? Даўно ўжо мы ня бачыліся.

— Вельмі цяжка хварэла.

— Нешта гэтага па вачох не пазнаць?

— Я не хварэла на вочы, а на сьляпую кішку.

# АБВЕСТКІ:

Ініцыятыўная група па арганізацыі сьвяткаваньня 9-х угодкаў абвешчаньня Незалежнасьці Беларусі гэтым даводзіць да ведама беларускага грамадзянства, што хто хоча прыняць удзел у сьвяткаваньні, павінен загадзя запісацца ў Беларускім Інстытуце Гаспадаркі і Культуры (Завальная 6—5) у гр. Г. Карузяні (штодня ад гадзіны 10—3).

Лічачыся аднак з трудными матэр'яльнымі абставінамі Беларусаў — ініцыятыўная група пастанавіла зьменшыць складку з 10 і 8 зл. на 3 зл. для мужчын і 2 зл. для кабет. Студэнты плацяць палавіну.

Сьвяткаваньне адбудзецца ў салі „Жоржа" (Міцкевіча 22) а гадз. 7.

Падрабязны парадак сьвяткаваньня будзе пададзены ў наступным нумары.

Рэдактар і выдавец К. Мацкевіч. Беларуская Друкарня ім. Ф. Скарыны, Вільня—Людвісарская 1.